

גבולות היחידה: שמואל ב' פרק ד'

נושא היחידה: רצח איש בושת וסוף מלכות שאול

מספר שיעורים: 1

כתבה: יעל גרוסברג

כללי:

בפרקנו מתאר הכתוב כיצד הסתיימה מלכות שאול. צאצאיו האחרונים הם מפיבושת – בן יהונתן, נכה רגליים, ואיש בושת- שנרצח ע"י שרים בממלכתו. כאשר שרים אלה מגיעים לדוד ומבשרים לו על מות איש בושת, דוד מגיב בחומרה, ומורה להורגם על כך שרצחו איש נקי.

פתיחה:

המורה יזמין שני תלמידים לקדמת הכיתה, ולכל אחד מהם ייתן פתק שבו כתובה הודעה שאותה הוא צריך לומר לכיתה.

1. שלום תלמידים יקרים! יש לי בשורה עבורכם... תנחשו מה? (לשמוע קצת תשובות...) – ביום ראשון יש מבחן על כל החומר באנגלית מתחילת השנה!
2. שלום תלמידים יקרים! רציתי להגיד לכם משהו. (תנחשו מה? תשמע קצת תשובות...) שבוע הבא תצאו לטיול שנתי.

המורה ישאל את התלמידים: מה ההבדל בצורה שבה אמרו השניים את דבריהם? מדוע בפעם הראשונה ניחשנו דברים יותר שמחים מאשר בפעם השנייה?
הנציג הראשון השתמש במונח "בשורה". מה זה לבשר? (המורה יכתוב זאת על הלוח) לומר משהו משמח, שטוב לשמוע (אלא אם משתמשים במפורש בביטוי "בשורה רעה").
וכאשר הנציג השני אמר "להגיד" (לכתוב על הלוח), כמו מה זה נשמע? משהו פחות נחמד, משהו לא טוב.

נשאר זאת כך בצד הלוח: **לבשר- דבר טוב**   **להגיד- דבר פחות טוב**

בואו נראה האם בפרק הזה ישנה בשורה טובה או ההיפך...

לימוד הפסוקים:

קריאת פסוקים א'-ג'

כיצד מגיב איש בושת כאשר הוא שומע על מות אבנר? "וירפו ידיו"- מה הכוונה? יש לשמוע תשובה מהתלמידים, ולאחר מכן חשוב להדגים פיזית בשפת הגוף את הביטוי. נבקש מהתלמידים להדגים לנו כיצד נראה אדם שרפו ידיו.

המורה ישאל את התלמידים: מדוע איש בושת נראה ככה? מדוע נרפות ידיו?

איש בושת מתייאש, משום שאבנר הוא זה שהחזיק את ממלכתו.

אפשר להמחיש זאת בעזרת סיפור על עובד מפעל זקן, שנשאר בעבודתו רק בזכות מנהל המפעל. ועכשיו כשהוא שומע שמנהל המפעל נפטר, הוא מתחיל לדאוג מה יהיה אתו.

נוסף על כך, אנו פוגשים שני אחים: רכב ובענה. עוד מעט נחזור אליהם.

בינתיים נפנה את הזרקור לצאצא נוסף בבית שאול.

קריאת פס' ד'- מיהו מפיבושת? מה קרה לו?

בעצם, אנו רואים שמפיבושת אינו כשיר למלוכה.

נחזור לאיש בושת.

קריאת פסוקים ה'-ח': רצח איש בושת.

רכב ובענה, שהיו שני "שְׁרֵי-גְדוּדִים" בצבא אבנר, כאשר שמעו כי מת אבנר, הם נכנסו בעורמה, כמוכרי חיטים, לבית איש בושת והכו אותו, בעוד "הוא שֹׁכֵב על מִטָּתוֹ בְּחֶדֶר מְשֻׁכָּבוֹ". הם הכו אותו בחומש- הצלע החמישית- והוא מת במקום. לאחר מכן הם נשאו את ראשו אל דוד בחברון.

← המורה ישאל את התלמידים- מה דעתכם? מדוע הם מביאים את ראשו לדוד? להראות שהם הרגו את אויבו, כדי לקבל שכר על כך.

ומה, לדעתכם, תהיה תגובת דוד? ניתן לבקש מהתלמידים הוכחות מפרקים קודמים לתשובתם. כפי שאנו מכירים את תגובתו של דוד מהפעמים הקודמות שהיה רצח (שאלו ואבנר), סביר להניח שהוא יתנגד לכך, ולא ישמח לשמוע את שקרה.

קריאת פסוקים ט'-י"ב - תגובת דוד

לאור פתיחת השיעור, נוכל להבין היטב את דברי דוד. דוד נשבע בשם ה' ואומר לרכב ובענה, כי "המגיד" ששאל מת, היה "כמבשר" בעיניו. כלומר: הנער שהרג את שאול, חשב

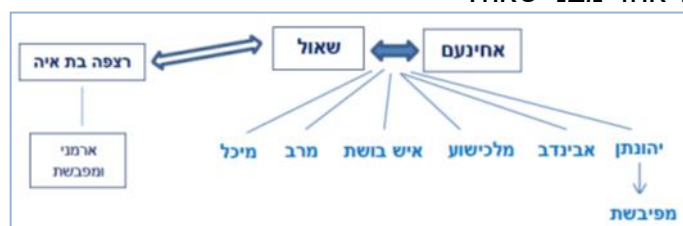
שהוא מבשר בשורה טובה, אך באמת הוא היה "מגיד"- אמר לי דברים לא טובים, ועונשו היה מוות.

אם כך על מות שאול, קל וחומר כאשר באו אנשים רשעים והרגו איש צדיק שישן בביתו.

דוד מצווה את נעריו להרוג את רכב ובענה ולתלותם על הברכה.

מדוע? הרד"ק מסביר שהוא עשה זאת, כדי שיראו כולם כי ידו אינה בהרג איש בושט, ושהוא אף נקם את נקמת בית שאול, למרות שהיו אויביו.

← בסיום השיעור, נראה תרשים של מלכות שאול, ונזמין תלמידים ללוח לסמן מה עלה בגורלו של כל אחד מבני שאול:

יהונתן, אבינדב ומלכישוע מתו בקרב בגלבע, איש בושט נרצח, ומפיבשת, בנו הקטן של יהונתן, לא היה כשיר למלוכה.

הצעות להמחשה:

- לבשר ולהגיד - המחשה בכיתה בעזרת מתנדבים.
- הסבר בעזרת שפת גוף - תלמיד ידגים את הביטוי "רפיון ידיים".
- סיפור על עובד המפעל - להבנה מדוע רפו ידיו של איש-בושט.
- תרשים - להבנת סיום מלכות בית שאול.

מסרים והפנמה:

בפרק זה, אנו עדים שוב למעלותיו המופלאות של דוד, בכך שהזדעזע לשמוע כי איש בושט נרצח, אף כי נחשב לאויבו.

סיכום:

בפרק זה, ראינו כי מלכות שאול הסתיימה, ושכל צאצאיו נהרגו, פרט למפיבשת שאינו כשיר למלוכה. איש בושט נרצח ע"י שני שרים שחשבו שיקבלו מכך כבוד וגדולה, אך דוד כלל לא שמח ל"בשורה", ועל כן ציווה כי יהרגו אותם.

